

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 18.11.2024 hyväksynyt seuraavan malminetsintäluvan jatkoaikaa koskevan hakemuksen:

Hakija:	Mawson Oy
Alueen nimi:	Raja
Lupatunnus:	ML2014:0061
Alueen sijainti ja koko:	Rovaniemi, 882,53 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kotisivulla osoitteessa: <https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan verkkosivuilla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Antti Mikkola puh. 029 505 2184

Kuulutettu 18.11.2024

Pidetään nähtävänä 27.12.2024 asti.

LIITTEET

Liite 1: Lupakartta malminetsintäalueesta

Mawson Oy
Ahjotie 34
96320 ROVANIEMI

PÄÄTÖS MALMINETSINTÄLUVAN VOIMASSAOLOAJAN JATKAMISESTA JA SITÄ KOSKEVA MÄÄRÄYS TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Hakija: Mawson Oy
Y-tunnus: 2437454-1
Suomi

Yhteystiedot:

Ahjotie 34
96320 Rovaniemi
Lisätietoja antaa:
Tapani Hyysalo
thyysalo@mawson.fi
Puh: +358 448 8303

Alueen nimi: Raja
Alueen sijainti: Rovaniemi

Jatkoaikahakemus on tullut vireille 13.8.2024. Kaivosviranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n, 61 §:n ja 169 §:n vaatimukset. Hakemuksen lupatunnus on ML2014:0061 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 13.8.2024.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla tavalla.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla jatkoaikaa Mawson Oy:n malminetsintäluvalla nimeltä "Raja" lupatunnuksella ML2014:0061.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintä lupapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain (621/2011) 51 §.

Malminetsintäluvalla nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintä lupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään kolme (3) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakija on hakenut malminetsintälupaa kaivoslain (621/2011) 34 §:n mukaisesti. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Kaivosviranomainen voi kuitenkin kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla antaa päätöksen täytäntöönpanomääräyksen perustellusta syystä hakijan pyynnöstä, jolloin luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta. Päätöksen lainvoimaisuus tulee tarkistaa luvassa mainitulta hallinto-oikeudelta valitusajan päättymisen jälkeen.

Mawson Oy on 13.8.2024 hakenut päätöksen täytäntöönpanomääräystä kaivoslain 169 §:n mukaisesti ja perustellut hakemuksessaan täytäntöönpanomääräyksen tarpeen.

Tukes määrää kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla, että tämän lupapäätöksen lupamääräyksessä 1 kuvattuihin yksilöityihin toimenpiteisiin 1–3 voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Toimenpiteet olivat sallittuja myös aikaisemmin voimassa olleessa luvassa.

Tutkimustoimenpiteet (lupamääräys 1 kohdat 1–3) voidaan kuitenkin aloittaa vasta, kun malminetsintäluvan ML2014:0061 jatkoaikapäätöksessä määrätty vakuus on asetettu, ja muut edellytetyt velvoitteet on suoritettu. Vakuus asetetaan kaivoslain 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden suorittamista sekä 103 §:ssa tarkoitettun vahingon ja haitan korvaamista varten, sekä 169 §:ssä mainittujen niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Toimet on suoritettava tässä malminetsintäluvan jatkoaikapäätöksessä annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Luvanhaltija voi tämän lisäksi ryhtyä myös sellaisiin malminetsintätutkimuksiin, joihin ei kaivoslain (621/2011) 7 ja 9 §:n nojalla vaadita malminetsintälupaa.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että malminetsintätöitä suorittava henkilöstö ja urakoitsijat ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 882,53 ha

Alueen nimi: Raja

Sijainti: Rovaniemi

Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1). Lupa-alueesta on rajattu pois tiedossa olevat esteet. Malminetsintää ei saa suorittaa tällä luvalla, eikä jokamiehenoikeudella 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta, yksityistä pihapiiriä tai erityiseen tarkoitukseen otetuilla alueilla. Jokamiehenoikeuksiin kuuluvalla liikkumisella ei myöskään saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä muille ihmisille tai luonnolle.

Alueesta tarkemmin

Malminetsintälupa-alueella ei sijaitse suojelualueita, suojeluohjelma-alueita tai valtakunnallisesti merkittäviä tai suojeltuja maisema-alueita. Alueella on voimassa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, jossa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alueella on käynnissä Rajapalojen kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan laadinta. Alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä asemakaavaa, mutta alueella on käynnistetty Rajapalojen kaivoshankkeen osayleiskaavoitus.

Otaksuma mineraaleista

Alueen geologiseen malmipotentialiin sekä hakijan suorittamiin tutkimuksiin ja tuloksiin perustuen hakija otaksuu alueella olevan seuraavia kaivosmineraaleja: kulta (Au), kupari (Cu), wolframi (W)

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimuskaivannot ja tutkimusojat

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehdyt aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvulle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilla. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on lisäksi tehtävä asianosaiselle Palojärven paliskunnalle. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilla.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa lupamääräyksessä 1 kohdassa 1 sallituilla menetelmillä, ei

synny kaivannaisjätettä. Mikäli kaivannaisjätettä syntyy lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainitussa kallioperänäytteenotossa kairaamalla, malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä ja käsittelemisestä. Maanpinnalle nouseva hienojakoinen paikallinen kiviaines eli kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Hakija on toimittanut kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman, jossa on kuvattu taloudellisesti ja teknisesti parhain tapa käsitellä kohteilla mahdollisesti syntyvä kairaussoija. Lupamääräyksessä 8 ja 9 on määrätty tarkemmin, kuinka tulee toimia luonnonsuojelulaissa tarkoitetuilla erityisesti suojeltavilla kohteilla tai jos alueelle sijoittuu pohjavesialueita.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintä-alueeseen kuuluvien **kiinteistöjen omistajille** (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §), Palojärven paliskunnalle, ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- toimivaltaisen Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle,
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä alueelliselle vastuumuseolle (Lapin maakuntamuseo).

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2014:0061 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51 §, 67 §). Olettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, etteivät luvassa sallittavat malminetsintätoimet nykyisen aluerajauksen sisällä estä tai vaikeuta olennaisesti muita alueeseen kohdistuvia käyttötärpeitä, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Tähän malminetsintälupaan ML2014:0061 on määrätty lupakohtainen yksilöity 4000 euron suuruinen vakuus 10.9.2021 annetussa päätöksessä, eikä vakuuden nostamiselle ole olemassa perusteita. Olosuhteet ja asiaan vaikuttavat seikat ovat pysyneet vastaavina. Vakuus on asetettu pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitettun vahingon ja haitan korvaamista, 169 §:ssä mainittujen niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella, joka perustuu malminetsintäalueilla suoritettun valvontatyön kautta saatuihin havaintoihin. Valvontahavaintojen perusteella tyypillisimpien malminetsintäalueilla sattuvan vahingon suuruusluokka on linjassa tässä luvassa määrätyn vakuuden kanssa. Kaivosviranomaisen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätyneet määrättyyn vakuuteen. Luvassa sallitut geofyysiset- ja geokemialliset tutkimusmenetelmät tai maaperä- ja kallioperänäytteenotto tai tutkimusojat eivät aiheuta merkittävää vahinkoa ympäristölle tai luonnolle, kun tutkimustyö suoritetaan lupamääräyksiä noudattaen. Malminetsinnästä johtuvia tyypillisiä maanomistajalle aiheutuvia vahinkoja ovat lähinnä yksittäiset puustovahingot. Luvassa on kielletty luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien vahingoittaminen tai vaarantaminen. Mikäli alueella on sellaisia, niitä varten on annettu tarkat rajoitukset. Lähtökohtaisesti luvanhaltijan urakoitsijoilla on erillinen vastuuvakuutus tutkimustoimissa aiheutuneita ennakoimattomia vahinkoja varten. Kaivosviranomaisen harkitsee luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä, onko vakuuden suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen pohja- ja pintavesioja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitettulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa, pois lukien ne kohdat joissa lupa-alue sijoittuu Mustiaapa-Kaattasjärvi Natura-alueen läheisyyteen. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaustoimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2. luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Malminetsintäluvan haltijan on kairauksen päätyttyä tulpattava kairareitit teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 metrin pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärillisiin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnisteet ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintälupa-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että

niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvalla on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät on kirjattu lupamääräykseen 1. Sallituilla malminetsintämenetelmillä ei vaikeuteta oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista, ei aiheuteta olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle eikä merkittävää maisemallista haittaa. Sallituilla tutkimustoimilla ei myöskään aiheuteta merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta, kun tutkimukset suoritetaan päätöksessä sallituilla menetelmillä sallittuina ajankohtina. Lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainittua koneellisesti tehtävää maa- ja kallioperänäytteenottoa ei kuitenkaan saa suorittaa vesistön päältä. Mikäli malminetsintätutkimukset edellyttävät kairausta vesistön päältä, tulee sitä varten hakea luvan muuttamista kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaisesti.

Tällä malminetsintäluvalla ei ole tarkoituksena tehdä koelouhintaa taikka laajuudeltaan tai vaikutuksiltaan sitä vastaavia toimenpiteitä, eikä toimintaa myöskään ole suunniteltu asema-kaava-alueelle. Sallittujen, kohteella hetkellisesti suoritettavien tutkimustoimien ei voida myöskään katsoa häiritsevän merkittävästi Suomen pesimälintuja, jotka ovat suurelta osin luonnon-suojelulailta rauhoitettuja. Suomessa seurataan lajien uhanalaisuutta, ja lajien uhanalaisuustilanteen voi tarkastaa Punaisen kirjan verkkopalvelussa (YM & SYKE, 2019), joka löytyy osoitteesta <https://punainenkirja.laji.fi>. Kirjassa on mainittu myös aina uhanalaisuuteen johtaneet syyt ja uhkatekijät tulevaisuudessa. Tässä luvassa sallittuja malminetsintämenetelmiä ei mainita kirjassa syiksi tai tulevaisuuden uhkatekijöiksi.

Aikaisemmin voimassa olleen luvan myöntämisen edellytyksenä oli lista lieventämistoimista, jotka toimiessaan Natura-alueen läheisyydessä hakija oli itse esittänyt lupahakemuksessa. Tukes asettaa samat ehdot lupamääräykseen noudatettavaksi, koska hakija on itse niitä ehdottanut ja näillä toimilla voidaan varmistaa, etteivät vaikutukset ulotu viereiselle Mustiaapa-Kaattasjärvi Natura-alueelle.

- Yhtiö luopuu maastoliikennelain mukaisesta oikeudesta, joka ulottuu 30 metriä lupa-alueen ulkopuolelle niiltä osin kuin kulkuoikeus ulottuu Natura-alueen puolelle.
- Uusia kulku-uria suunnitellaan tarkasti, ja niitä tehdään vain paikoille, joille ne ovat tutkimusten toteuttamiseksi välttämättömiä. Uudet urat suunnitellaan niin, etteivät urat aiheuta muutoksia pintavesien valumasuuntiin etenkin suojavyöhykealueilla tai pienvesien läheisyydessä.
- Kosteilla paikoilla ja soisilla alueilla liikutaan vain talviaikana maan ollessa roudassa.
- Kairauspaikkojen ympäristöä ei tallata ylimääräisiltä alueilta, eikä tutkimuskohteille viedä ylimääräistä tutkimuskalustoa.
- 100 metrin suojavyöhyke Natura-alueen rajaan lintujen pesintäaikana 30.4–31.7 kaikkien melua aiheuttavien tutkimusten ja toimintojen (kulkeminen) osalta.
- 200 metrin suojavyöhyke Natura-alueen rajaan lintujen pesintäaikana 30.4–31.7 RC-kairauksen osalta.
- Kesäaikana yhtäaikaisessa käytössä Natura-alueen puolella (valituksen alaisen luvan tai täytäntöönpanomääräyksen nojalla toteutettavat tutkimukset) ja Natura-alueen ulkopuolisilla suojavyöhykealueilla voi samanaikaisesti olla käytössä enimmillään neljä kairauslaitteistoa.
- Talviaikana käytettävien kairauslaitteistojen yhtäaikainen enimmäismäärä voi olla kahdeksan, jolloin negatiivisia vaikutuksia ei melua lukuun ottamatta juurikaan synny.
- Aerogeofysiikan mittausten osalta vältetään suojavyöhykkeiden ylilentoa lintujen pesintäaikaan.
- Geofysikaalisten mittausten osalta niiltä osin kuin ääntä pitävää generaattoria tarvitaan, sitä ei sijoiteta 100 metrin suojavyöhykkeelle lintujen pesintäaikaan.

- Kairaussoija kerätään kaikilta alueilta lähialueineen, joilta on pienintäkään mahdollisuutta siihen, että pintavesistä edes osa valuisi Natura-alueen puolelle. Suojavyöhykkeen leveys on näiltä osin aina 200 metriä.
- Uudet kulku-urat suunnitellaan niin, etteivät ne aiheuta muutoksia pintaveden valun-tasuuntiin, tai aiheuta kiintoaineksen valumista Natura-alueen puolelle tai muutoin arvokkaiisiin pienvesiin tms.
- Kairauslaitteissa käytetään ainoastaan biohajoavia voiteluaineita ja – öljyjä. Kairaus-laitteistojen mukana kulkee aina tarvittava suojausvälineistö öljy- tai voiteluainevuo-tojen varalta.
- Tutkimuksia rajoitetaan tai kairaussoija otetaan talteen kaikilta niiltä alueilta, joilta kairaussoija mahdollisesti pääsee valumaan pintavesien mukana alueiden arvokkaiisiin pienvesiin (purot, norot tms.).
- Mikäli pohjavettä odotetusta poiketen nousee ylös syväkairausrei´istä, suojaPUTKET joko poistetaan tai kairareiat tukitaan.
- Lähteikköjen ja tihkupintojen sijainnit huomioidaan suunnittelussa aina niin, että ky-seiset ympäristöt jäävät koskemattomiksi. Nämä huomioidaan myös kulkureittien suunnittelussa.
- Puuston poistoa ei tehdä Natura-alueen rajojen tai arvokkaiden pienvesien läheisyydessä.
- Puuston poiston osalta noudatetaan metsäsertifioinnin mukaisia suojavyöhykkeitä, jotka vaihtelevat kohdekohtaisesti 3-5 metristä 50 metriin saakka.

Luvansaajan on huolehdittava tutkimustoiminnassaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin. Alueelta tunnetaan myös metsälain 10 §:ssä mainittuja kohteita, jotka tulee huomioida tutkimustoiminnassa. Lupa-alueella voi esiintyä luonnontilaisia tai luonnontilaisten kaltaisia lähteitä. Niiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty ja niiden läheisyydessä toimimiseen on jätettävä riittävä suojaetäisyys. Purouomien luonnontilaa ei saa vaarantaa.

Malminetsintälupa-alueella on uhanalaisen suuren petolinnun pesäreviiri. Mikäli pesän todetaan olevan käytössä, petolinnun tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana **15.2–31.7** välisenä aikana (1100 metrin säteinen ympyrä pesintäpaikan ympärillä), tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisesti rauhoitettujen yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Rauhoitusmääräyksistä poikkeamista koskevissa asioissa toimivaltainen lupaviranomainen on Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Lupa-alueella on rauhoitettujen kasvilajin ja sammalien (suovalkku, korpohohtosammal, lahokaviosammal) esiintymiä (LsL 9/2023 74 §). Tämä tulee huomioida tutkimustoiminnassa siten, ettei toiminta vahingoita tai vaaranna niiden esiintymiä. Näihin esiintymiin tulee jättää n. 20 m suojavyöhyke.

Alueella esiintyy myös uhanlaisten ja silmällä pidettävien lajien esiintymiä. Vaikka silmälläpidettävien lajien turvaaminen on vapaaehtoista, eikä silmälläpidettävät lajit täytä varsinaisen uhanalaisuuden kriteerejä, silmälläpidettävien lajien esiintymien oleellista vahingoittamista ei saa aiheuttaa tutkimuksissa.

Alueella tunnetaan havaintoja saukosta. Tutkimustoiminta on suoritettava siten, ettei tapahdu lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Malminetsintäalue sijoittuu osin Metsähallituksen hallinnassa olevalle Kaattasjärven aarnialueelle (suojeluohjelmanalueelle) sekä METSO-ohjelma-alueelle. Alueella suoritettavat toimet eivät saa olennaisesti muuttaa alueen luonnetta ja vaarantaa suojeluperusteita.

Lisätietoja kohteen tilanteesta saa Lapin ELY-keskuksen lausunnossa (Liite 5) ja Lapin maakuntamuseon lausunnossa (Liite 6) mainitulta yhteyshenkilöltä tai Tukesilta.

Malminetsintäluvun haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen ja tarvittaessa päivittää kiviainesjätteen jätehuoltosuunnitelmaa Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Lapin ELY-keskukselle ja Lapin maakuntamuseolle. Lähtökohtaisesti luvanhaltijalla ei ole kaivoslaisia asetettua yleistä inventointivelvollisuutta kasvillisuus- tai luontokartoituksille varovaisuusperiaate huomioiden, eikä sellaista edellytetä muiltakaan samankaltaisia vaikutuksia aiheuttavilta maankäyttömuodoilta suojelualueiden ulkopuolella.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 § ja 69 §, VNa (391/2012) 2 §.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkopaikkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäänyt. Tutkimusmontut ja kuopat tulee merkitä huomiokepein sekä luiskata loiva reunaisiksi päistään niiden ollessa auki ja sisältävän putoamisvaaran. Tutkimusten päätyttyä tutkimusmontut, -kuopat ja -ojat on täytettävä ja maisemoitava.

Alue kuuluu Palojärven paliskunnan alueeseen. Malminetsintätutkimukset on sovitettava alueella toimivan paliskunnan kanssa siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Malminetsintäluvun haltijan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta, sekä muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista. Malminetsintäluvun haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaita ja käytettävä valmiita veräjiä kulkemiseen. Edellä mainituilla toimenpiteillä vähennetään malminetsinnästä poronhoitoelinkeinolle mahdollisesti aiheutuvia haittoja poronhoitoalueella.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään. Malminetsintäluvun haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvun nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa
- 6) muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Alueella on ollut voimassa kaivoslain (621/2011) mukainen malminetsintälupa ML214:0061 seitsemän (7) vuotta. Tämä päätös jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa kolme (3) vuotta (lupavuodet kahdeksan (8), yhdeksän (9) ja kymmenen (10)). Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **40 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajan. Malminetsintäalueesta lasketaan kokonaispinta-ala, ja jokaisen kiinteistön tai muiden rekisteriyksiköiden osalta pinta-ala vähintään 0,1 hehtaarin tarkkuudella.

Malminetsintäkorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana.

Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Mikäli hakija pienentää tai muuttaa tässä päätöksessä määrättyä malminetsintäaluetta muutoshakemuksella, määräytyy uusi malminetsintäkorvaus maanomistajalle seuraavasta tämän lupapäätöksen maksupäivästä alkaen muutospäätöksessä määrättävän pinta-alan mukaan.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta, 51 § 67 § ja 69:ään, joissa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta ja muuttamisesta sekä 152.1 §:ään jossa säädetään kaivosviranomaisen on oikeudesta saada kaivoslain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot niiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

Hakemuksen käsittely

Jatkoaikahakemus: Mawson Oy	13.8.2024
Täytäntöönpanohakemus: Mawson Oy	13.8.2024
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	6.9.2024
Kuulutus täytäntöönpanohakemuksesta: Tukes	6.9.2024
Lausuntopyynnöt: Tukes	6.9.2024
Jatkoaikapäätös: Tukes	18.11.2024

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta sekä täytäntöönpanohakemuksesta 6.9.2024 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Rovaniemen kaupungin ilmoituskanavilla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 14.10.2024 saakka.

Asianosaisia maanomistajia on tiedotettu hakemuksesta kirjeitse.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 14.10.2024. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta ja täytäntöönpanohakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Rovaniemen kaupungille** 6.9.2024. Rovaniemin kunta on antanut lausunnon 2.10.2024 (liite 4).
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin ELY-keskukselle** 6.9.2024. Lapin ELY –keskus on antanut lausunnon 2.10.2024 (liite 5).
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin maakuntamuseolle** 6.9.2024. Lapin maakuntamuseo on antanut lausunnon 26.9.2024 (liite 6).
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Palojärven paliskunnalle** 6.9.2024. Palojärven paliskunta ei ole antanut lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin 1 muistutus.

Henkilötietoihin sovelletaan tietosuojalakia (1050/2018) ja EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR). Hakemukseen jätetyt muistutukset ja mielipiteet liitetään hakijalle toimitettavaan, sähköisesti allekirjoitettuun päätökseen.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa ja muistutuksissa esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksin.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia ([9/2023](#)), ympäristönsuojelulakia ([527/2014](#)), erämaalakia ([62/1991](#)), maankäyttö- ja rakennuslakia ([132/1999](#)), vesilakia ([587/2011](#)), poronhoitolakia ([848/1990](#)), säteilylakia ([592/1991](#)), ydinenergialakia ([990/1987](#)), muinaismuistolakia ([295/1963](#)), maastoliikennelakia ([1710/1995](#)) ja patoturvallisuuslakia ([494/2009](#)). VesiL [587/2011](#). Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Mikäli malminetsintäalue rajautuu alueeseen, jolla liikkumista on rajoitettu (esim. luonnonsuojelualue), malminetsintäalueen rajan ulkopuolella tarvitaan alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen suostumus.

Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa. Alueen koskemattomuuteen, joka liittyy alueen suojelutavoitteisiin, on säilytettävä. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on (621/2011) 67 §:n mukaan päätettävä, että malminetsintälupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintälupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain (621/2011, sekä 505/2023) 61 §, 61a § sekä 61 b §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- Mawson Oy:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä

- Rovaniemen kaupungille,
- Lapin ELY-keskukselle,
- Lapin maakuntamuseolle tiedoksi,
- Palojärven paliskunnalle,
- niille, jotka ovat jäljennöstä erikseen pyytäneet

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu

- maanomistajille (kirjeitse)
- asianosaisille, joita asia erityisesti koskee
- muistutuksen esittäjille
- niille, jotka ilmoitusta ovat erikseen pyytäneet

Tukes toimittaa Maanmittauslaitokselle malminetsintäluvasta tiedot merkittäväksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **3950 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (808/2019, 13 §). Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Antti Mikkola puh. 029 505 2184

Asian on esitellyt ylitarkastaja Antti Mikkola ja ratkaissut johtava asiantuntija Ilkka Keskitalo. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitilusteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2014:0061 lupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintäalupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Rovaniemen kaupungin lausunto
Liite 5	Lapin ELY-keskuksen lausunto
Liite 6	Lapin maakuntamuseon lausunto

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kulanhuuhtontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 270 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Torikatu 34–90, 90100 Oulu

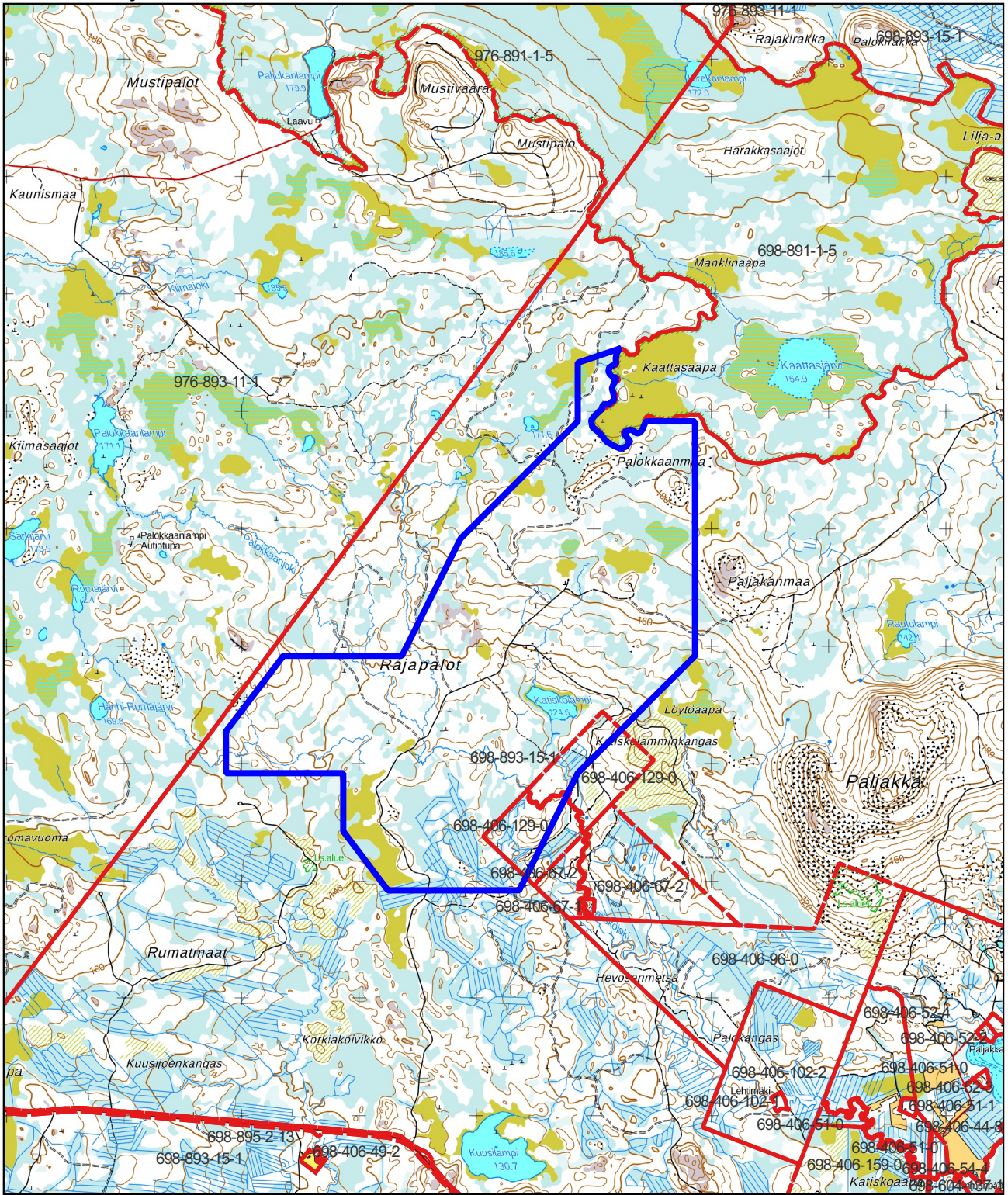
postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

 Malminetsintäalusta

 Kiinteistörajat

Mittakaava 1:50000
Mawson Oy
Raja
ML2014:0061

Kiinteistötunnus	Pinta-ala (ha)
69840601290000	44,98
69889300150001	837,56
	882,53

Pinta-ala yhteensä: **882,53 ha**

ASIANOSAINEN MAANOMISTAJA
[REDACTED]
[REDACTED]

ROVANIEMI

LAUSUNTO

2.10.2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
PL 66
00521 Helsinki

kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 6.9.2024 (ML2014:0061)

Lausunto Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta, Raja (ML2014:0061)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt kaivoslain § 37 nojalla Rovaniemen kaupungin lausuntoa Mawson Oy:n jättämästä malminetsintälupahakemuksesta ja hakemuksesta luvan täytäntöönpanemiseksi muutoksenhausta huolimatta. Malminetsintälupaa haetaan Raja-nimiselle malminetsintäalueelle, joka sijaitsee Ylitornion kunnan ja Rovaniemen kaupungin välisen rajan läheisyydessä, noin 30 km Rovaniemeltä länsilounaaseen. Lupahakemuksessa on kyse aiemmin samalle alueelle myönnetyn malminetsintäluvan jatkoaikahakemuksesta.

Rovaniemen kaupungin lausunto

Rovaniemen kaupunki toteaa lausuntonaan, ettei hakemuksen mukaisella malminetsintäalueella ole voimassa olevaa asemakaavaa eikä yleiskaavaa. Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Rajapalojen kaivoshankkeen osayleiskaavan valmistelu on aloitettu ja hanke kuulutettu vireille 24.2.2022. Kaivoshankkeen vaihemaakuntakaava on kuulutettu vireille 23.12.2021.

Rakennus- ja huoneistorekisterin mukaan alueella ei ole myönnettyjä rakennuslupia.

Tarja Bergman
johtava ympäristötarkastaja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 6.9.2024

Malminetsintälupahakemus ML2014:0061 Raja, Mawson Oy, Rovaniemi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) lausuntoa Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta, lupanumero ML2014:0061 Raja. TUKES on pyytänyt ELY-keskuksen lausuntoa siitä, onko kohteella mahdollista jatkaa tehokasta malminetsintää hakemuksen mukaisilla tutkimusmenetelmillä ilman että niistä on kaivoslain (621/2011) 11 §:n mukaisesti 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, 2) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, 3) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, 4) merkittävää maisemallista haittaa. Lisäksi TUKES pyytää lausuntoa siitä, onko alueella kaivoslain 9 § kolmannen momentin mukaisia liikennealueita. Lausuntoa on pyydetty 14.10.2024 mennessä. ELY-keskus on pyytänyt lausunnon antamiselle jatkoaikaa 29.10.2024 saakka, jonka TUKES on myöntänyt.

Hakemusalueen pinta-ala on 890,32 ha ja se kohdistuu Rovaniemen kaupungin alueelle Rovaniemestä noin 50 km länsilounaaseen Ylitornion kuntarajan läheisyyteen. Hakija on arvioinut alueelta olevan mahdollista löytää kultaa, kuparia, wolframia ja kobolttia. Yhtiö hakee malminetsintäalueelle jatkoaikaa. Hakija hakee lisäksi luvan täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta.

Hakemuksessa on mainittu käytettävänä tutkimusmenetelminä geofysikaaliset ja -kemialliset tutkimukset eri menetelmillä, tutkimuskaivannot, syväkairaus sekä RC-poraus. Hakija on hakemuksessaan viitannut hakemusalueen aikaisempaan malminetsintälupaan, ja on ilmoittanut sitoutuneensa kyseessä olevan luvan määräyksessä 9 mainittuihin toiminnan rajoituksiin ja varotoimiin. Näitä ovat;

- Yhtiö luopuu maastoliikennelain mukaisesta oikeudesta, joka ulottuu 30 metriä lupa-alueen ulkopuolelle niiltä osin kuin kulkuoikeus ulottuu Natura-alueen puolelle.
- Uusia kulku-uria suunnitellaan tarkasti, ja niitä tehdään vain paikoille, joille ne ovat tutkimusten toteuttamiseksi välttämättömiä. Uudet urat suunnitellaan niin, etteivät urat aiheuta muutoksia pintavesien valumasuuntiin etenkin suojavyöhykealueilla tai pienvesien läheisyydessä.
- Kosteilla paikoilla ja soisilla alueilla liikutaan vain talviaikana maan ollessa roudassa.
- Kairauspaikkojen ympäristöä ei tallata ylimääräisiltä alueilta, eikä tutkimuskohteille viedä ylimääräistä tutkimuskalustoa.
- 100 metrin suojavyöhyke Natura-alueen rajaan lintujen pesintäaikana 30.4–31.7 kaikkien melua aiheuttavien tutkimusten ja toimintojen (kulkeminen) osalta.
- 200 metrin suojavyöhyke Natura-alueen rajaan lintujen pesintäaikana 30.4–31.7 RC-

29.10.2024

- kairauksen osalta.
- Kesäaikana yhtäaikaisessa käytössä Natura-alueen puolella (valituksen alaisen luvan tai täytäntöönpanomääräyksen nojalla toteutettavat tutkimukset) ja Natura-alueen ulkopuolisilla suojavyöhykealueilla voi samanaikaisesti olla käytössä enimmillään neljä kairauslaitteistoa.
 - Talviaikana käytettävien kairauslaitteistojen yhtäaikainen enimmäismäärä voi olla kahdeksan, jolloin negatiivisia vaikutuksia ei melua lukuun ottamatta juurikaan synny.
 - Aerogeofysiikan mittausten osalta vältetään suojavyöhykkeiden ylilentoa lintujen pesintäaikaan.
 - Geofyysisten mittausten osalta niiltä osin kuin ääntä pitävää generaattoria tarvitaan, sitä ei sijoiteta 100 metrin suojavyöhykkeelle lintujen pesintäaikaan.
 - Kairaussoija kerätään kaikilta alueilta lähialueineen, joilta on pienintäkään mahdollisuutta siihen, että pintavesistä edes osa valuisi Natura-alueen puolelle. Suojavyöhykkeen leveys on näiltä osin aina 200 metriä.
 - Uudet kulku-urat suunnitellaan niin, etteivät ne aiheuta muutoksia pintaveden valuntasuuntiin, tai aiheuta kiintoaineksen valumista Natura-alueen puolelle tai muutoin arvokkaisiin pienvesiin tms.
 - Kairauslaitteissa käytetään ainoastaan biohajoavia voiteluaineita ja – öljyjä. Kairauslaitteistojen mukana kulkee aina tarvittava suojausvälineistö öljy- tai voiteluainevuotojen varalta.
 - Tutkimuksia rajoitetaan tai kairaussoija otetaan talteen kaikilta niiltä alueilta, joilta kairaussoija mahdollisesti pääsee valumaan pintavesien mukana alueiden arvokkaisiin pienvesiin (purot, norot tms.).
 - Mikäli pohjavettä odotetusta poiketen nousee ylös syväkairausrei'istä, suojaputket joko poistetaan tai kairareitit tukitaan.
 - Lähteikköjen ja tihkupintojen sijainnit huomioidaan suunnittelussa aina niin, että kyseiset ympäristöt jäävät koskemattomiksi. Nämä huomioidaan myös kulkureittien suunnittelussa.
 - Puuston poistoa ei tehdä Natura-alueen rajojen tai arvokkaiden pienvesien läheisyydessä.
 - Puuston poiston osalta noudatetaan metsäsertifiointin mukaisia suojavyöhykkeitä, jotka vaihtelevat kohdekohtaisesti 3-5 metristä 50 metriin saakka.

Lapin ELY-keskus lausuu seuraavaa

ELY-keskus muistuttaa, että malminetsintätoiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu kaivoslain lisäksi muussa lainsäädännössä kiellettyä seurausta. Lapin ELY-keskus valvoo toimialueellaan yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa (Laki ELY-keskuksista 3 §).

Natura 2000 -verkosto ja luonnonsuojelualueet

Malminetsintälupahakemusalue sijaitsee Mustiaapa-Kaattasjärven (FI1301301) Natura-alueen lähellä. Etäisyys Mustiaapa-Kaattasjärven Natura-alueeseen on vähimmillään muutamia metrejä. Hakija on todennut hakemuksessaan, että tutkimuksilla on vaikutuksia vesistöihin, pohjavesiin tai ympäristönsuojeluun hyvin vähän tai niitä ei ole

29.10.2024

lainkaan. Hakija viittaa lisäksi vaikutusten osalta laatimaansa kyseistä malminetsintälupahakemusalueettakin koskevaan Natura-arviointiin (22.12.2020).

Malminetsintälupahakemuksessa esitetty toiminta on yhteneväinen Natura-arvioinnissa arvioidun kanssa. Malminetsintähanketta koskevasta Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa Lapin ELY-keskus on katsonut, että suunnitellusta malminetsinnästä ei yhteisvaikutukset huomioon ottaen aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustiaapa-Kaattasjärven Natura-alueen suojeluperusteisin eikä alueen eheydelle edellyttäen, että hanke toteutetaan Natura-arvioinnissa esitetyllä tavalla mukaan lukien lieventävät toimenpiteet ja otetaan huomioon ELY-keskuksen Natura-lausunnossa esittämät asiat. Natura-arvioinnissa esitetyt toimenpiteet ovat pitkälti samoja, jotka on esitetty edellä yhtiön toiminnan rajoituksina ja varotoimina.

Mustiaapa-Kaattasjärven Natura-alue on perustettu erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC-alue). Alue on lisäksi ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Natura-alue koostuu osaksi Mustiaavan-Kaattasjärven soidensuojelualueesta (SSA120171). Natura-alueen suojeluperusteena ovat siellä esiintyvät yhteensä 10 luontodirektiivin liitteen 1 mukaista luontotyyppiä ja kolme liitteen II lajia sekä yhteensä 28 lintudirektiivin liitteessä 1 mainittua lintulajia ja säännöllisesti esiintyvää muuttolintua.

Haetulle malminetsintäalueelle ei sijoitu luonnonsuojelualueita.

Pohjavesialueet, lähteet ja vesistöt (kaivoslain 11 §:n kohdat 1, 3 ja 4)

Hakemusalueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. ELY-keskus muistuttaa, että toimija on aina vesilain mukaisessa vastuussa kaikesta pohjavedelle aiheutuvasta vahingosta.

Karttatarkastelun perusteella on mahdollista, että malminetsintäalueella sijaitsee lähteitä. Luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilaisissa kielletty (VL 2. luku 11 §), ellei siihen ole saatu aluehallintoviraston lupaa. Lähteisiin tulee jättää riittävä suojaetäisyys, vähintään 30 metriä lähteikön reunasta ja etäisyyden määrittelyssä tulee huomioida, ettei lähteen luonnontila vaarannu. Esimerkiksi kaivutoimenpiteet lähteikön läheisyydessä voivat aiheuttaa muutoksia pohjaveden virtausolosuhteissa ja siten myös lähteikön kautta purkautuvan pohjaveden määrässä. Suojaetäisyys riippuu maastonmuodoista, lähteen koosta ja tilasta. Lähtökohtana toiminnassa on, ettei siitä saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Lähteen suojavyöhykkeellä ei tule tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Mikäli kairauspaikoilla esiintyy ylivuotoa, tulee huolehtia siitä, että kairareivät tulpataan ylivuodon ja pohjaveden purkautumisen estämiseksi. Työn teettäjällä on vastuu pohjavedelle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Vesistöihin on maahan kajoavassa toiminnassa jätettävä riittävät suojavyöhykkeet, ettei maa-aineksia tai kairaussoijaa kulkeudu vesistöihin esim. tulvan mukana ja vesistön tila sen seurauksena heikkene. Ojitetuilla aloilla on toimittava siten, että kiintoainetta tai poraussoijaa ei pääse oja myöten kulkeutumaan vesistöihin. ELY-keskus katsoo, että vesistöjen tilan heikentymistä on pidettävä kaivoslain tarkoittamana merkittävänä muutoksena luonnonosuhteissa, jota malminetsinnästä ei saa aiheutua. Lisäksi vesistöjen ympäristö tulisi säilyttää mahdollisimman luonnonomukaisena.

29.10.2024

Puron uoman luonnontilan säilymisen vaarantaminen on luvanvaraista (VL 3. luku 2 §). Tämä tulee huomioida purojen ylityksissä.

Suojellut ja uhanalaiset luontotyypit (kaivoslain 11 §:n kohdat 3 ja 4)

Lupahakemusalueelta ei ole tiedossa olevia, varmistettuja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä tai 64 §:n suojeltujen luontotyyppien ELY:n päätöksellä rajaamia luontotyyppikohteita. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisten tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien (serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot) hävittäminen ja heikentäminen on kielletty riippumatta siitä, onko esiintymä merkittävä Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään paikkatietoaineistoon. Mikäli alueella tutkimusten yhteydessä havaitaan ultraemäksen kivilajin kalliopaljastumia, kivikkoja tai sorapintoja, pyydetään näistä ilmoittamaan Lapin ELY-keskuksen Luontoympäristöyksikköön. Mahdollisilla serpentiiniluontotyyppikohteilla kohteilla tulee pidättäytyä ympärivuotisesti kaikesta maa- tai kallioperään kajoavasta tutkimuksesta sekä maastoliikenteestä ilman suojaavaa lumipeitettä, kunnes ELY-keskus arvioinut kohteen tilanteen ja antanut tarkemmat ohjeet malminetsintään kohteen läheisyydessä. Näin toimien malminetsintätoimilla ei rikota LSL 65 §:n tiukasti suojellun luontotyypin hävittämis- ja heikentämiskieltoa.

Hakemusalueelta ei ole tiedossa muita uhanalaisia luontotyyppisiä.

Rauhoitetut, erityisesti suojeltavat ja uhanalaiset lajit (kaivoslain 11 §:n kohdat 3 ja 4)

Ajantasaiset esiintymätiedot malminetsintäalueelta tulee tarkistaa ja huomioida tutkimussuunnitelmaa laadittaessa. Lajitietoa voi tarkastella ja ladata Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston kautta. Myös ympäristöhallinnon yhteisestä lajitiedon tallennusjärjestelmästä LajiGIS:stä tiedot siirretään kerran viikossa laji.fi -järjestelmään. Laji.fi:ssä on lajijainetoja myös lukuisista muista lähteistä, esim. museoiden tietokannoista. Suurin osa lajijainetoista on suoraan kaikkien nähtävissä Laji.fi-sivustolla, mutta sensitiivisten lajien paikkatiedot on karkeistettu esim. 1 km tai 5 km ruudun tarkkuudelle tai joissain tapauksissa salattu kokonaan. Nämä käyttörajoitetut aineistot saa käyttöönsä kirjautumalla Laji.fi-sivustolle ja tekemällä aineistopyynnön tietyltä alueelta.

Maahan kajoavissa malminetsintätoimissa suojeltujen lajien esiintymät on rajattava malminetsintäalueen ulkopuolelle. Suojaetäisyyksien määrittelyssä tulee ottaa huomioon, että rauhoitettua lajia voi esiintyä pistemäistä esiintymäpaikkaa laajemmalla alueella.

Lupahakemusalueelta tunnetaan huomionarvoisten lajien esiintymispaikkoja

Luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitetun kasvin hävittäminen on luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan kielletty. Malminetsintäluvassa tulee varmistaa, ettei toiminnalla hävitetä rauhoitettujen lajien esiintymiä. Rauhoitettujen kasvilajien suojavyöhykkeen tulee olla vähintään 20 metriä esiintymän reunasta lukien. Suojavyöhykkeellä ei saa tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Hakemusalueelta tunnetaan rauhoitetun ((LSA 2023/1066, liite 3) ja vaarantuneeksi luokitellun suovalkun

29.10.2024

(*Hammarbya paludosa*) sekä korpohohtosammalen (*Herzogiella turfacea*) ja niin ikään rauhoitetun ja erittäin uhanalaisen lahokaviosammalen (*Buxbaumia viridis*) esiintymä.

Hakemusalueelta ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajin viitasammakon havaintoja. ELY-keskus pitää epätodennäköisenä, että talviaikainen syväkairaus heikentäisi mahdollisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Jos suoalueilla tai niiden reunoilla suunnitellaan tehtäväksi koekuoppia, tulee etukäteen kartoituksin varmistaa, ettei kyseisillä alueilla ole viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Hakemusalueelta on havaintoja saukosta. Saukko on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (a) laji. Saukko on luokiteltu valtakunnallisesti elinvoimaiseksi (LC). Luonnonsuojelulain ja luontodirektiivin mukaan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (LSL 78 §). Lajille soveltuvat elinympäristöt ovat talvellakin sulana pysyvät virtavedet sekä vesistöjen rantavyöhykkeet. Saukko käyttää vesistöjen uomia lisäksi kulkureittinä. Kairaussoija ei saa päästä valumaan puroihin tai jokeen missään tilanteessa, eikä muukaan koneellinen näytteenotto ja liikkuminen saa aiheuttaa kuormitusta vesistöihin.

Hakemusalueella on lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitetun, luonnonsuojelulain 73 § nojalla rauhoitetun suuren petolinnun pesäreviiri. Luonnonsuojelulain 70 § ja lintudirektiivin 5 artiklan mukaan lajien tahallinen häiritseminen erityisesti lisääntymis- tai jälkeläisten kasvatusaikana tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Pesintäaikana (15.2.–31.7.) pesien suojavyöhykkeellä ei tule tehdä koneellista tutkimustoimintaa. Rajoitus ei edellytä todistetusti alkanutta pesintää. ELY-keskus katsoo, että Lapissa 1100 m suojavyöhyke on malminetsintäalueiden erämaisyyden, maaston avoimuuden sekä lintuysilökohtaisten herkkyserojen vuoksi tarpeen pesinnän turvaamiseksi. Ajantasaisimman tiedon reviiirin tilanteesta saa Metsähallitukselta. Metsähallituksen tässä yhteydessä antamia ohjeita on noudatettava malminetsintätoiminnassa.

ELY-keskus muistuttaa, että suurin osa Suomen pesimälinnuista on luonnonsuojelulailla rauhoitettuja. Rauhoitettua eläinlajeja ei saa tahallisesti tappaa tai häiritä. Erityisen tärkeää häirinnän välttäminen on lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla (LSL 70 §). Kielto koskee tahallista häirintää. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan koneellinen, melua tuottava malminetsintä aiheuttaa häiriötä linnuille ja se tulisi mahdollisuuksien mukaan tehdä lintujen lisääntymisajan ulkopuolella.

Alueelta tunnetaan lisäksi uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien esiintymäpaikkoja. Hakemusalueella on havaittu erittäin uhanalaiseksi luokitellun pikkuloviosammalen (*Lophozia ascendens*), vaarantuneeksi luokitellun kantoraippasammalen (*Crossocalyx hellerianus*), metsälovisammalen (*Lophozia guttulata*), nukkamunuaisjäkälän (*Nephroma resupinatum*) ja silmälläpidettäväksi luokitellun suopunäkämekän (*Dactylorhiza incarnata subsp. incarnata*) ja silomunuaisjäkälän (*Nephroma bellum*) esiintymiä. Harvinaiset tai uhanalaiset lajit ovat kaivoslain 11 § kohdan 4 tarkoittamia harvinaisia tai arvokkaita luonnonesiintymiä, jota ei saa olennaisesti vahingoittaa (HE 273/2009).

Muut turvallisuusnäkökohdat (kaivoslain 11 §:n kohta 1)

29.10.2024

Mikäli malminetsinnässä ilmenee öljyvahingon uhka, jota toiminnanharjoittaja ei saa itse torjuttua/hoidettua, tulee siitä tehdä välittömästi ilmoitus hätäkeskukseen.

Veden ottaminen

ELY-keskus ei ole vesitalousasioissa lupaviranomainen vaan se toimii valtion valvontaviranomaisena ja ottaa muun muassa kantaa vesitaloushankkeiden luvanvaraisuuteen tai oikeuden tarpeeseen. Vesilain mukaisen luvan tai oikeuden tarvetta tarkastellaan aina paikka-/tapauskohtaisesti. Vesilain mukainen luvan/oikeudentarve ratkaistaan lupamenettelyssä. Aluehallintovirasto lupaviranomaisena tai ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen vesilain valvontaviranomaisina eivät voi antaa yksittäisen hankkeen luvanvaraisuudesta sellaista ennakkotietoa, joka sitoisi lupaviranomaista lupamenettelyssä.

Ilmoitus veden ottamisesta: veden ottaminen vaatii vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:n mukaisesti pinta- ja pohjaveden ottamista koskevan ilmoituksen ELY –keskukselle, jos otettava vesimäärä ylittää 100 m³/vrk, eikä ottaminen edellytä vesilain 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan lupaa.

Oikeus ottaa vettä toisen alueelta: ELY-keskus kiinnittää huomiota vesilain 4 luvun säännöksiin, joiden mukaan, jos pinta- tai pohjavettä otetaan toisen alueelta muuhun kuin tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen käyttöön, saattaa olla tarpeen hakea aluehallintovirastolta oikeutta veden ottamiseen toisen alueelta (vesilaki 4 luku 3 § ja 4 §). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vedenkäyttö malminetsinnässä, esimerkiksi kairaus- tai lumetusvetenä, ei lähtökohtaisesti ole rinnastettavissa vesilaissa tarkoitettuun tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen vedenkäyttöön.

ELY-keskus edellyttää, että kairausvedenottoa ei tehdä pienitilavuuksisista luonnonvesistöistä (vesilaki 2. luku 11 §, 3. luku 2 §).

Maisemaan kohdistuvat vaikutukset

Malminetsintäalue ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, eikä alueella ole valtakunnallisesti arvokkaita tuuli- ja rantakerrostumia, moreenimuodostumia, kallioalueita eikä kivikoita.

Hakemuksen perusteella alueella tehtäviin tutkimuksiin kuuluvat tutkimusajat ja -kaivannot. Esitetyt tutkimukset eivät aiheuta kaivoslain 11 §:n kohdassa 5 tarkoitettua merkittävää maisemallista haittaa.

Liikennealueet

Alueella ei ole kaivoslain 9 § neljännen momentin mukaisia liikennealueita.

ELY-keskus esittää lupamääräyksissä huomioitavaksi

29.10.2024

Lupamääräyksillä tulee varmistaa, että tutkimukset tehdään Natura-arvioinnissa esitettyjen lieventävien toimenpiteiden mukaan ja siten estetään luonnonsuojelulain 34 § vastainen suojeluperusteiden merkittävä heikentäminen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan malminetsintäalueita koskevissa luvissa tulee antaa lupamääräykset koskien kairausten enimmäismääriä sekä kairausten ja kulkureittien sijoittumista Natura-arvioinnissa esitetyn mukaisesti. Yhtiö on malminetsintähakemukseensa lisännyt toimintansa kuvaukseen Natura-arvioinnissa esitetyt rajoitukset ja varotoimenpiteet, jotka koskevat kyseistä malminetsintälupahakemusaluetta. ELY-keskuksen Natura-lausunnossa esiin tuomat asiat yhtiö on huomionnut malminetsintähakemuksessaan kyseistä aluetta koskevien rajoitusten suhteen.

Veden ottaminen vaatii pinta- ja pohjaveden ottamista koskevan ilmoituksen ELY-keskukselle, jos otettava vesimäärä ylittää 100 m³/vrk, eikä ottaminen edellytä vesilain 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan lupaa (vesilaki 2. luku 15 §).

Jos pinta- tai pohjavettä otetaan toisen alueelta muuhun kuin tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen käyttöön, saattaa olla tarpeen hakea aluehallintovirastolta oikeutta veden ottamiseen toisen alueelta (vesilaki 4. luku 3 § ja 4 §).

Lähteistä ei saa ottaa kairausvettä ja niihin tulee pitää kaikessa maahan kajoavassa toiminnassa suojaetäisyyttä vähintään 30 metriä lähteikön reunasta lukien (VL 2. luku 11 §, kaivoslaki 11 § kohdat 3 ja 4).

Kairausvedenottoa ei saa tehdä muistakaan pienitilavuuksisista luonnonvesistöistä (VL 2. luku 11 §, 3. luku 2 §, kaivoslaki 11 § kohdat 3 ja 4).

Purojen ylityksissä tulee huomioida, että puron uoman luonnontilan säilymisen vaarantaminen edellyttää lupaa (vesilaki 3. luku 2 §, kaivoslaki 11 § kohta 3).

Kairaussoija ei saa päästä valumaan puroihin ja muihin vesistöihin missään tilanteessa, eikä muukaan koneellinen tutkimustoiminta ja liikkuminen saa aiheuttaa kuormitusta vesistöihin (kaivoslaki 11 § kohta 3).

Tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien (serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot) hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luonnonsuojelulaki 65 §, kaivoslaki 11 §, kohta 4).

Rauhoitettujen lajien esiintymiä ei saa heikentää. Kansallisesti rauhoitettujen lajien suojavyöhyke on 20 metriä esiintymän reunasta lukien. Suojavyöhykkeellä ei saa tehdä maahan kajoavia tutkimuksia.

Myös ei-rauhoitettujen uhanalaisten lajien ja luontotyyppien olennainen vahingoittaminen on kielletty (kaivoslaki 11 §, kohta 4). Yhtiön tulee huomioida myös nämä luonnonesiintymät tutkimuksia suunnitellessaan.

Suuren petolinnun pesintäaikana (15.2.-31.7.) pesien suojavyöhykkeellä (1100 m) ei tule tehdä koneellista tutkimustoimintaa.

29.10.2024

Yhtiön tulee esittää tarkka tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle vuosittain hyvissä ajoin, viimeistään kuukausi ennen tutkimuksiin ryhtymistä, jotta ELY-keskus voi valvoa luonnonsuojelulain noudattamista.

Malminetsintätoiminnan kairausjäljet, koemontut ja liikkumisen aiheuttamat jäljet malminetsintäalueella tulee saattaa mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan etsintätoiminnan päättyessä alueella. Kairausten jälkeen tulee varmistaa, ettei kairanrei'istä nouse pohjavettä maanpinnalle. Tarvittaessa kairanreiät on tulpattava. Kairauksissa mahdollisesti maahan jätettävät maaputket on katkaistava läheltä maan pintaa.

Muuta

Lapin ELY-keskus toteaa, että kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimuksen tekemiseksi on välttämätöntä.

Maastoliikennelain 5 §:n mukaan käytettäessä maastossa moottorikäyttöistä ajoneuvoa on vältettävä vahingon ja haitan aiheuttamista luonnolle ja muulle ympäristölle. Maastoajoneuvoilla liikkuminen tulee pääsääntöisesti tapahtua olemassa olevilla yksityisteillä, metsäteillä ja jäädytetyillä talviteillä. Moottoriajoneuvoilla liikkumista tulee välttää luonnontilaisilla soilla sulanmaan aikana. Maastoliikennelain 4 §:n mukaan maastoliikennelupaa ei tarvita malminetsintäalueella eikä 30 metrin etäisyydellä sen rajasta.

ELY-keskus suosittelee kairauksessa käytettävän suljettua veden kiertoa ja soijan talteenottoa.

ELY-keskus suosittelee, että maahan kajoavat toimenpiteet tehdään suoalueilla maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen.

Tämä lausunto on välitettävä myös kaikkien maastotyötä tekevien tietoon.

Lausunto hakemuksesta täytäntöönpanemiseksi muutoksenhausta huolimatta

ELY-keskus toteaa lähtökohtana tulevan olla, että malminetsintäluvan mukaisiin toimenpiteisiin ei tule ryhtyä ennen kuin lupa on lainvoimainen (kaivoslaki 168 § 1 mom.).

Täytäntöönpanomääräyksen edellytyksenä on, että täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa (kaivoslaki 169 § 2 mom.). Täytäntöönpanomääräyksen nojalla voidaan sallia vain sellaiset toimenpiteet, joiden suorittamisen jälkeen olot on mahdollista palauttaa aiempaa vastaaviksi (HE 273/2009).

ELY-keskus katsoo, että malminetsintä lupa-alueella on mahdollista aloittaa malminetsintätyöt täytäntöönpanomääräyksen nojalla ainoastaan mikäli, että ELY-keskuksen tässä lausunnossa lupamääräyksissä huomioitaviksi esittämät asiat on malminetsintäluvassa huomioitu.

29.10.2024

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Merkintä sähköisestä allekirjoituksesta on dokumentin viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ylitarkastaja Heli Lehvola ja ratkaissut luontoympäristöyksikön päällikön sijaisena ylitarkastaja Ari Neuvonen. ELY-keskuksen yhteyshenkilönä toimii lausunnon esittelijä.

Tiedoksi

Mawson Oy

Metsähallitus/Kiinteistökehitys, kirjaamo

Tämä asiakirja LAPELY/3026/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/3026/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lehvola Heli 29.10.2024 12:53

Ratkaisija Neuvonen Ari 29.10.2024 13:04

Lausunto
26.9.2024

ROIDno-2021-2843

Viite: Lausuntopyyntö 6.9.2024
Asia: ROVANIEMI – ML2014:0061 Raja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) §37 nojalla Lapin maakuntamuseolta lausuntoa Rovaniemen kaupungin alueeseen kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta ML2014:0061. Lupahakemuksen kopio liitteineen on toimitettu lausuntopyynnön yhteydessä Lapin maakuntamuseolle, ja siitä käyvät ilmi aiottu malminetsintäalue sekä suunnitellut toimenpiteet. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Rovaniemen kaupungin alueesta vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuuseona museolain §7 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänä puitteissa.

Aiottu malminetsintäalue sijaitsee Muurolan taajamasta noin 17 km itäluoteeseen käsittäen 890,32 ha:n alan. Alueelta ei tunneta arkeologisia kohteita. Alueeseen ei tiettävästi ole kohdistunut arkeologisia selvityksiä viimeisen 10 vuoden aikana. Alueelta ei ole vielä saatavissa 5p LiDAR-aineistoa.

Malminetsinnässä käytetyt menetelmät kuten näytteenotot ja kairaukset muodostavat alueella mahdollisesti sijaitseville tuntemattomille arkeologisille kohteille verrattain pienen riskin. Hakemuksessa mainitaan kuitenkin myös koeurien käyttö. Kaivinkoneella tehtävä koeuritus ja/tai -montutus on kaivojuudeltaan luokkaa, joka muodostaa arkeologiselle kulttuuriperinnölle merkittävän riskin. Näin ollen, mikäli lausunnon karttaliitteeseen merkityillä alueilla aiotaan suorittaa kaivinkoneella tehtävää uritusta ja/tai montutusta, tulee suunnitelmista niiden tarkennuttua pyytää uusi lausunto Lapin maakuntamuseolta. Tuolloin määritetään arkeologisten selvitysten tarve ja laajuus.

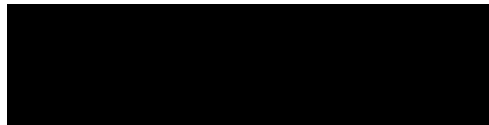

Lapin maakuntamuseo lisäksi muistuttaa, että muinaismuistolain (295/1963) §1 mukaisesti, on muinaisjäännökseen kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla myönnettyä lupaa kielletty. Tätä kieltä ei kumoa minkään muun lain nojalla myönnetty lupa, kuten malminetsintälupa. Näin ollen muinaismuistolain §14 mukaisesti, jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ kohteen luona keskeytettävä välittömästi ja löydöstä on viipymättä tehtävä ilmoitus joko Museovirastolle tai alueellisen vastuumuseon (Lapin maakuntamuseo) arkeologille. Niin ikään muinaismuistolain §16 mukaisesti, jos alueelta löydetään muinaisesineeksi epäilty esine, tai sellaisen katkelma, on kaivuu paikalla lopetettava välittömästi ja otettava viipymättä yhteys joko Museovirastoon tai alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

Siinä tapauksessa, että malminetsintälupa myönnetään, tulee ennen maastotöiden aloittamista esitettävä tutkimussuunnitelma toimittaa tiedoksi Lapin maakuntamuseolle.

Lausunnon karttaliitteissä esitetyt aluerajaukset ovat pyynnöstä saatavilla Lapin maakuntamuseon arkeologilta paikkatietoaineistona.

Rovaniemellä 26. syyskuuta 2024

Jari-Matti Kuusela
Arkeologi, FT, dos.

Jakelu: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Mawson Oy
Lapin ELY-keskus
Museovirasto

